

Datum

14 december 2023

Ambtsbericht

Onderwerp

Informatievoorziening voor de beantwoording van vragen uit het schriftelijk overleg van de Tweede Kamercommissie voor Digitale Zaken over de Kamerbrieven [Toezegging gedaan tijdens het debat over de bescherming van online gegevens inzake de inzet van het kabinet op het onderwerp van cookies en online tracking en Toezicht en handhaving cookies en online tracking.](#)

De leden van de Kamercommissie voor Digitale Zaken hebben in een schriftelijk overleg vragen gesteld aan de staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Digitalisering over de brief d.d. 5 september 2023 inzake 'Toezegging gedaan tijdens het debat over de bescherming van online gegevens inzake de inzet van het kabinet op het onderwerp van cookies en online tracking' en de brief d.d. 28 september inzake 'Toezicht en handhaving cookies en online tracking'. Dit ambtsbericht dient ter verschaffing van informatie aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor de beantwoording van de vragen die zien op het werk van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

Vragen van de leden van de D66-fractie

Klopt het dan ook dat de uitvoering van de cookie-wetgeving (zoals de praktijk van het toestemming geven door de eindgebruiker) in elke lidstaat van de EU op eenzelfde manier is vormgegeven?

De leden van de D66-fractie constateren dat er toezichthouders zijn belast met de verantwoordelijkheid om toezicht te houden op de praktijk van het plaatsen van cookies. In andere Europese landen hebben toezichthouders aanzienlijke boetes uitgedeeld aan bedrijven en organisaties die de regels hebben overtreden, zoals wanneer het Franse agentschap voor gegevensbescherming 'Commission nationale de l'informatique et des libertés' ofwel CNIL een boete oplegde aan Microsoft. In hoeverre is dat in Nederland recentelijk gebeurd? In hoeverre is dit een prioriteit voor de toezichthouders?

Informatie voor beantwoording van de vragen van de D66-fractie

De wettelijke kaders voor het plaatsen en lezen van cookies zijn binnen de Europese Unie hetzelfde, maar er is een verschil in hoe landen hebben gekozen voor de inrichting van het toezicht. Waar Nederland het toezicht op de Telecommunicatiewet (Tw) en de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) bij verschillende toezichthouders heeft belegd, is dit in het geval van Frankrijk bij dezelfde toezichthouder ondergebracht (de *Commission nationale de l'informatique et des libertés*, of CNIL).

In Nederland is de Autoriteit Consument & Markt (ACM) de bevoegde toezichthouder op de naleving van artikel 11.7a Tw. Maar wanneer via cookies persoonsgegevens worden verwerkt, is naast dit artikel uit de Tw ook de AVG van toepassing. In dit verband is van belang dat de Tw¹ bepaalt dat bij het plaatsen en lezen van (kort gezegd) tracking cookies, standaard wordt vermoed dat er sprake is van de verwerking van persoonsgegevens. Deze handelingen vallen onder het regime van de AVG (en de Uitvoeringswet AVG, ook wel UAVG), tenzij degene die de cookies plaatst en leest kan aantonen dat hiermee géén persoonsgegevens worden verwerkt. De AP ziet toe op de naleving van de AVG en UAVG. De ACM en de

¹ Artikel 11.7a, vierde lid Tw

Datum

14 december 2023

AP zijn een [samenwerkingsprotocol](#) overeengekomen waarin afspraken zijn gemaakt over de wijze waarop samen wordt gewerkt op gezamenlijke onderwerpen, zoals het toezicht op cookies.

Tot dusver heeft de AP nog geen boetes opgelegd op basis van overtredingen rond de verzameling of verwerking van persoonsgegevens bij de inzet van cookies. Wel is er in het verleden onder andere:

- [Onderzoek gedaan](#) naar 85 ziekenhuiswebsites;
- een [last onder dwangsom](#) opgelegd aan een partij;
- een [check](#) gedaan van circa 175 websites of zij voldoen aan de eisen voor het vragen van toestemming bij het plaatsen van trackingcookies. Websites die niet voldeden hebben een brief ontvangen;
- naar aanleiding van [een onderzoek](#) door de NPO gestopt met het onrechtmatige gebruik van tracking cookies;
- een [handleiding voor microtargeting](#) door politieke partijen gepubliceerd en [een brief](#) hierover naar de voorzitters van politieke partijen gestuurd;
- [gezamenlijk opgetreden](#) door de AP en de ACM tegen stemwijzer.nl, maar daar is geen sanctie uit voortgekomen.

De omgang met cookies-zaken op basis van de AVG wordt op dit moment in verschillende landen door Europese privacytoezichthouders op een zo geharmoniseerde wijze als mogelijk toegepast. Hierover vindt afstemming plaats in het Europese Comité voor gegevensbescherming (EDPB).

Met de toegezegde middelen die volgen uit de Kamerbrief over 'Toezicht en handhaving cookies en online tracking' kan de AP het toezicht op het verzamelen en verwerken van persoonsgegevens met behulp van online trackingtechnologieën, zoals cookies, structureel versterken en ervoor zorgen dat websites worden aangepast. Hierbij zet de AP in op het snel boeken van de eerste resultaten, om zo de privacy van burgers te beschermen.

Vragen van de leden van de BBB-fractie

Verder lezen de leden van de BBB-fractie in dezelfde brief: "Het in één keer toestemming geven of weigeren blijkt echter tot op heden niet (eenvoudig) realiseerbaar." Wat staat er precies in de weg voor het in één keer toestemming kunnen geven?

Als laatste citeren de leden van de BBB-fractie de volgende regel uit de brief: "Generiek toestemming geven voor cookies verhoudt zich bijvoorbeeld lastig ten opzichte van de in de AVG opgenomen eis dat een toestemming voldoende specifiek moet zijn." Is het mogelijk om de tekortkoming in de AVG aan te passen? Zou dit het mogelijk maken om wel generiek toestemming te geven voor het accepteren of afwijzen van cookies?

Vragen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie lezen over de rolverdeling tussen de Autoriteit Consument & Markt (ACM) en de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Op basis van welk kader toetst de AP of de eisen van de AVG worden nageleefd? Met welk publiek houdt de AP rekening bij het beoordelen of 'duidelijke en volledige informatie' is verschaft, met oog op de grote groep Nederlanders die (digitaal) laaggeletterd is?

Datum

14 december 2023

Informatie voor beantwoording van de vragen van de BBB-fractie en GroenLinks-PvdA fractie

Bij het plaatsen en uitlezen van cookies is het kunnen geven of weigeren van toestemming door websitegebruikers van belang.² De AVG regelt wanneer sprake is van toestemming en hoe die toestemming kan worden verkregen.³ Toestemming onder de AVG kent strikte voorwaarden en wordt gedefinieerd als: *elke vrije, specifieke, geïnformeerde en ondubbelzinnige wilsuiting waarmee de betrokkene door middel van een verklaring of een ondubbelzinnige actieve handeling hem betreffende verwerking van persoonsgegevens aanvaardt.*⁴ Omdat toestemming onder andere specifiek moet zijn, staat de AVG het niet toe dat je in één keer op generieke wijze standaard voor meerdere doeleinden toestemming geeft.⁵ Dan weet je immers niet goed waarvoor je allemaal toestemming geeft en ontstaat het risico op *function creep* (veel bredere toestemming geven dan je in eerste instantie dacht). Er zijn in principe geen grote privacybezwaren om generiek weigeren standaard mogelijk te maken.

Om met voldoende kennis van zaken toestemming te geven, moet voor een websitebezoeker duidelijk zijn waarvoor toestemming wordt gevraagd. Dit volgt met name uit de bepalingen uit de AVG die zien op toestemming vragen aan en het informeren van websitebezoekers. Deze bepalingen zijn niet specifiek toegeschreven op verschillende niveaus van digitale geletterdheid. Wel geven de [EDPB richtsnoeren inzake toestemming](#) aan dat organisaties gebruik moeten maken van heldere en duidelijke taal: *Dit betekent dat een bericht gemakkelijk te begrijpen moet zijn voor de gemiddelde persoon, en niet alleen voor juristen.* Als de beoogde doelgroep van een organisatie bovendien minderjarigen omvat, dan moet ervoor worden gezorgd dat de informatie voor deze groep begrijpelijk is.

² Voor zogenaamde 'functionele cookies' of (niet privacygevoelige) 'analytische cookies' hoeft op basis van art. 11.7a Tw geen expliciete toestemming gevraagd te worden. Op grond van de AVG kan toestemming echter nog steeds noodzakelijk zijn, tenzij er al een andere grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens van toepassing is (zoals gerechtvaardigd belang of de uitvoering van een contract).

³ Artikel 7 AVG

⁴ Artikel, 4 aanhef, en onder nummer 11, AVG

⁵ Artikel 7, tweede lid AVG